

Decebal-regele erou al dacilor

Originea lui Decebal

Regele Decebal s-a nascut intre anii 55-60 en, fiu al regelui Scorilo, urmând la tron (în anul 87), după normele succesiunii agnatice(unchiul său Duras). Ultimul rege dac are parte de cele mai multe izvoare atât scrise cât și arheologice. Se acceptă unanim numele *DECEBAL* deși în cele mai multe izvoare latine apare sub forma *DECEBALI*,iar pe un vas funerar descoperit la Sarmizegetusa Regia se poate citi textul în limba dacă: "*DECEBALUS PER SCORILO*" ceea ce înseamna "*Decebal fiul lui Scorilo*". Așadar este posibil ca adevăratul nume al regelui dac să fie *DECEBALUS*.Dupa ultimile cercetari numele de Decebal ar fi o porecla,insemnind "*CEL VITEAZ*", numele real a lui Decebal fiind *DIURPANEU*.

Decebal reunește sub sceptrul său pe geto-dacii nord-dunăreni în epoca în care Imperiul roman înconjurase Dacia. Până la Decebal, alți succesori ai lui Burebista, între care Deceneu,Comosicus, Scorilo,Duras-Diurpaneus,au pastrat continuitatea de putere în nucleul statului geto-dac.

Înfățișarea lui Decebal o știm de pe Columna lui Traian care se află în Roma.

(Moartea lui Decebal)

Dintre toate caracterizările lui Decebal, cea mai fidelă a făcut-o istoricul roman Dio Cassius în care a spus: *”Era foarte priceput la planurile de război și iscusit în înfăptuirea lor, știind să aleagă prilejul pentru de a-l ataca pe dușman și a se retrage la timp, meșter în a întinde curse, era un bun luptător, viteaz în luptă, știind să iasă cu bine dintr-o înfrângere, pentru care lucruri el a fost mult timp un potrivnic de temut al romanilor.”*

Politica internă

Puținele izvoare care au ajuns până la noi, sunt suficiente pentru a realiza tabloul politicii interne dusă de regele Decebal.

-Pe plan militar își dezvoltă armata, numește responsabili cu oastea, o dotează cu arme noi de tip roman și întărește sistemul de fortificații din Munții Oraștiei în frunte cu capitala Sarmizegetusa;

-Pe plan social este de menționat stratificarea mai pregnantă și mai complexă a paturilor sociale, cu aparatele administrativ, judiciar, religios aferente;

-Pe plan administrativ construiește un aparat de stat care conține prefecti pentru fiecare ramură economică, deține o cancelarie competentă, bate monedă, aparatul judiciar este mai bine gândit, aparatul religios se menține în forma cunoscută de conducere duală (rege și preot), în plus învățământul prezintă o dezvoltare mai accentuată;

-Pe plan economic dezvoltă comerțul, agricultura se menține la cote superioare. Industria metaliferă prezintă o dezvoltare fără precedent;

-Pe plan religios construiește magnifice sanctuare în incinta sacră a capitalei.

Războaiele cu romanii

În urma expediției dace din iarna anului 85-86, în sudul Dunării, Roma organizează prima campanie în Dacia, în vara anului 87, comandată de generalul și prefectul pretoriului Cornelius Fuscus, campanie care se soldează cu înfrângerea romanilor și devenirea lui Decebal rege.

La un an de la această victorie, în anul 88, o armată romană condusă de generalul Tettius Iulianus atacă din nou pătrunzând în Dacia prin Banat. Decebal așteaptă în defileul de la Tapae, acolo unde dacii sunt copleșiți de numărul mare de soldați romani, și Decebal propune pacea. Prin acest compromis Decebal se recunoaște clientul Romei. Odată cu preluarea puterii de către Traian, pacea se destramă. Traian este hotărât să cucerească Dacia.

În anul 89 se încheie o pace de compromis între Imperiul Roman și Regatul Dac, prin care Decebal se recunoaște rege clientelar, în schimbul unor subsidii anuale și al unui ajutor tehnic. Decebal nu restituie însă nici toți prizonierii și nici insignele romane capturate în război.

Împăratul Traian a început prima sa expediție în Dacia, în martie 101, traversând Dunărea pe podurile de vase de la Laederata (Ramna) și Dierna (Orsova). Bătălia cu dacii are loc la Tapae, pe data de 25 martie 101. Decebal folosește strategia, retrăgându-și trupele în interiorul țării, lăsând armata romană să-și macine forțele, înaintând pe un teritoriu necunoscut și, evident, neprielnic. Pentru a întârzia înaintarea lui Traian, Decebal folosește diverse mijloace. Astfel, Traian este întâmpinat de o solie, care îi aducea din partea burilor și a aliaților lui Decebal un mesaj: i

se cerea împăratului retragerea și încheierea păcii. Decebal își dă seama că Traian nu vroia pacea, iar ținta acestuia era Sarmisegetuza. Lupta începe într-un defileu îngust și păduros de la Tapae. Finalul primei lupte este grăbit de o furtună cu tunete și fulgere. Importanți foști dace, aliați cu sarmati și bastarni, traversează Dunărea și atacă Moesia, obligându-l pe împăratul Traian să se deplaseze spre noul teatru de război deschis de Decebal. Acesta din urmă este însă înfrânt de romani, iar în toamna anului 102 se încheie pacea între cele două tabere, o pace înțeleasă doar ca un armistitiu.

Legiunile romane trec în vara anului 105 podul ridicat de Apolodor din Damasc la Drobeta, începând astfel cel de-al doilea Război dacic. Decebal a fost abandonat de aliați și, atacat prin Banat, Valea Oltului și Moldova, s-a retras în cetățile din Munții Orăștiei. Acestea sunt cucerite de romani, ca și Sarmisegetuza, capitala regatului, distrusă din temelii. Legenda spune că înainte ca românii să cucerească Dacia, Decebal, se retrage în munți unde, de frică de a nu cădea viu în mâna dușmanului, se sinucide.

Capul său este adus lui Traian la Rannistorum și apoi trimis la Roma, unde va fi expus, înainte de a fi aruncat în Tibru. Cea mai mare parte a regatului dac este transformată în vara anului 106 în provincie romană, ceea ce are o importanță esențială în formarea poporului român.

Sfârșitul și însemnătatea istorică a lui Decebal

Viața dacilor continuă. O suprafață de circa 25% din Dacia (până la Roșia Montană la nord și până la Olt la est) devine colonie română, din care Imperiul va lua aurul necesar pentru a se redresa financiar într-o primă fază din tezaurul a cărui localizare este dezvăluită de sclavul dac Bicilis, apoi din minele de la Roșia Montană. Astfel, deși capitala coloniei este Sarmisegetuza Ulpia Traiana, cel mai important oraș din teritoriu este Apulum, oraș prin care trece aproape întreaga cantitate de aur ce ia drumul vestic. Tot Dacia va mai oferi Imperiului mai multe legiuni alcătuite exclusiv din daci care vor facilita victoria în multe colțuri ale Europei. Cucerirea Daciei nu reprezintă sfârșitul acestui popor ci intrarea lui pe un făgaș mai aparte.

În memoria luptelor dintre romani și daci, Apolodor din Damasc a realizat, în anul 113, un imens monument (înalt de aproape 30 de metri): Columna lui Traian. La loc de cinste, printre atâtea scene de luptă, figura demnă a lui Decebal dăinuie în amintirea glorioasei sale domnii, în fruntea statului dac.

A rămas în isorie ca simbol al vitejiei, curajului, al dragostei de neam, al iubirii de libertate. Românii l-au cinstit pe Decebal purtându-i numele, dând numele său unor instituții, străzi sau ridicându-i monumente.

Prin urmare, Decebal a fost cel mai mare rege și conducător dac.

(Columna lui Traian)

(Capul lui Decebal)